

Låg risk med litiumbatterier

– allvarligt om något händer

När allt fler båtägare går över till litiumbatterier i sina båtar ökar också riskerna för allvarliga olyckor. Rätt hanterat är riskerna låga, men om olyckan är framme kan konsekvenserna bli mycket allvarliga. Text: Lars-Åke Redéen

PRISERNA PÅ litiumbatterier har sjunkit ordentligt. I år har därför AGM-batterier och blybatterier fått stenhård konkurrens av litium. För båtägare innebär det fler kWh per investerad krona, något som gör att många troligen väljer litiumbatterier när det är dags att byta båtens batterier.

Dagens litiumbatterier är generellt sett relativt säkra och pålitliga. Rätt installerade är de stor en tillgång, men alla som överväger att byta bör vara försiktiga vid installationen och se över hela systemet för laddning. Dessutom bör kanske båten märkas på något sätt inför vinterförvaringen så att den hanteras rätt på båtklubben eller i marinan.

Till skillnad från traditionella blybatterier tar litiumbatterier emot full laddning direkt när båtens generator eller landström kopplas på. Generatoren riskerar därför att bli mycket varm, vilket i sig kan vara en risk. Litiumbatterierna klarar dock kraftig laddning tack vare det inbyggda batteriövervakningssystemet BSM (Battery Management System). BMS övervakar att batteriet är i balans och inte utsätts för under- eller överspänning.

OM OLYCKAN TROTS allt är framme gäller det att vara försiktig och hantera batterierna korrekt. En kortslutning i litiumjonbatterier leder till en kraftig rökutveckling med utsläpp av giftiga gaser. Bästa sättet att dämpa detta är med tjocka brandfiltar. Att spruta vatten på litiumbatterier som ryker eller brinner är direkt farligt.

– Vi ska inte skrämja upp någon. Men om det händer något så blir det väldigt allvarligt, säger Torbjörn Sundström från företaget Nordic Fire Protection.

Torbjörn är själv båtägare.

En sådan här elbåt från den spanska tillverkaren Magonis fattade eld hos en marina på Västkusten i höstas. Foto: Pressbild.

Tillsammans med en kollega informerade han personal från ett antal marinföretag vid en informationsträff med försäkringsbolaget Atlantica i Göteborg i mars.

– Vi rekommenderar att vara mycket försiktig vid laddning av litiumbatterier. Man ska inte sätta det på laddning långa tider och man bör ladda batteriet under övervakning. Se till att batteriet alltid laddas i rumstemperatur och om det är helt urladdat så ska det **inte** laddas upp igen, säger Torbjörn.

Kommersiella fartyg har gemensamma regler för litiumbatterier, men fritidsbåtar går inte under klasskrav så de har inga regler än så länge. Det är dock på gång inom några år. Det finns några enkla tumregler att hålla sig till för att undvika de värsta riskerna.

– Om det börjar brinna i litiumbatterier så blir det väldigt allvarligt, säger Torbjörn Sundström från företaget Nordic Fire Protection.

med en elbåt även i en båt med en traditionell motor.

– Risken att det händer något är mindre i en elbåt än i en fossilbåt, så riskerna är lägre. Konsekvenserna av en brinnande båt med plaster och andra material är samma oavsett drivlina. En stor batteribrand har konsekvenser för miljöbelastningar, men en brinnande plastbåt är mycket värre med giftiga utsläpp och gaser.

DE OLYCKOR SOM har inträffat med elbåtar och båtar med litiumbatterier visar att inte minst båtclubbarna bör tänka efter och anpassa sig efter dagens teknik. Brandavskiljare mellan båtar på förvaring och större

– Tänk efter innan det händer något. Köp bra batterier och läs säkerhetsanvisningarna. Det finns absolut olika kvalitet även på batterier. Köp gärna lite dyrare och bättre än de allra billigaste, det är en enkel försäkring, säger Torbjörn.

Han tror inte att det är större risker för brand ombord

avstånd mellan båtar som står på land kan vara enkla lösningar som hjälper. En annan försiktighetsåtgärd kan vara att täcka över båtens batterier vintertid och därmed förhindra brandspridning om olyckan är framme. ☘

